

Mandagsanalyse: Erhvervsskoler bør dyrke talenter

Sådan får man talentet til at blomstre på erhvervsskoler.

STEFAN HERMANN OG SUNA CHRISTENSEN

Som led i den nye erhvervsskolereform, der trådte i kraft i år, skal de fleste erhvervsskoler oprette uddannelsesspor på et højere fagligt niveau – såkaldte talentspor. Men hvad er talent i de faglærte erhverv? Og er det noget, man kan lære? Det første spørgsmål har flere erhvervsskoler de seneste år arbejdet med gennem udvikling af nye undervisningsmål og metoder til niveaudifferentiering. Det andet spørgsmål om, hvorvidt man kan lære talent, er vigtigt, fordi erhvervslivet har brug for kvalificeret arbejdskraft, og fordi vi som kulturinstitution skal udvikle og forny vores fag og håndværk. Der findes ikke en entydig og forskningsbaseret definition af talent. Forud for reformens implementering har en række erhvervsskoler eksperimenteret med talentudvikling, bl.a. Center of Excellence, ligesom der i disse år er en stærkt stigende tilslutning til det årlige DM i Skills, hvor brancherne udpeger den bedste inden for deres fag. Nationalt Center for Erhvervspædagogik, Professionshøjskolen Metropol, har netop undersøgt resultaterne af erhvervsskolernes erfaringer fra talentkonkurrencer. På den baggrund har vi afklaret to typer af talent, som findes i skolemiljøet, og som begge optræder som mål for undervisning på talentniveau.

DER FINDES mere end 100 erhvervsuddannelser i Danmark. Ifølge undersøgelsen kendes den talentfulde håndværker, sosu-hjælper eller frisør både som ham eller hende, der kan arbejde på tid og præstere til konkurrencer, og som en, der kan arbejde i bredden og selvstændigt udvikle praktiske løsninger til konkrete problemstillinger – det udvider fokus i talentundervisningen.

En uddannelse som faglært er i mange år blevet set som en alternativ uddannelsesmulighed for dem, som ikke var bogligt begavede. De erhvervsrettede uddannelser har ligget under for en skolecentrisk tænkning, der sætter boglig viden over praktisk viden. Sådan er det stadig. Men der blæser nye vinde, og faglært viden er på flere områder ved at genvinde status. For eksempel har murer og politiker Mattias Tesfaye i sin bog 'Kloge hænder' (2013) argumenteret for, at landet har brug for praktisk og håndværksmæssig viden til at afhjælpe den ringe kvalitet, der gemmer sig bag nyt byggedesign.

Erhvervsskolereformen kræver, at de nye talentspor er åbne for alle elever. Når talentspor er åbne for alle, er det, fordi målet er at øge antallet af dygtige erhvervsuddannede og styrke virksomhedernes konkurrenceevne. Undervisning på højt niveau i erhvervsuddannelserne kan imidlertid ikke kopieres fra de akademiske institutioner, men må tænkes sammen med uddannelsens egenart.

MÅLET MED TALENSPOR som højniveau inden for et område- eller specialefag er et andet end målet med det talent, som fremmes ved konkurrencer. Forskellen i mål er knyttet til en forskel i pædagogik. For at vinde medaljer trænes elever, der stiller op til talentkonkurrencer, efter samme principper som i sportens verden: Den samme opgave øves igen og igen, og i nogle brancher på tid. Når talent derimod skal repræsentere faglærthed på højt niveau, kræver det ifølge faglærerne undervisning, hvor virkelighedsnære og praktiske opgaver udfordrer eleverne til selv at udvikle løsninger.

Nogle af de lærere, vi interviewede om sammenhængen mellem talentforståelse og mål med undervisningen, stillede med vilje eleverne opgaver, som i teorien var uløselige. Det kunne være at bygge efter en skitsetegning bevidst behæftet med fejl. De elever, som lærerne så som talentfulde, var dem, som udviklede en løsning til virkeligheden.

Eksemplet viser, at niveaudeling inden for faglærte kompetencer flytter på magtforholdet mellem viden og kunnen i undervisningen. På talentspor får praktiske færdigheder og kompetencer status som grundlagsviden for erhvervsuddannede. Teoretisk viden er sekundær i forhold til at kunne koble materialer og læse en tegning med udgangspunkt i en praktisk virkelighed. Talent og ambitioner binder sig med andre ord ikke (alene) til akademiske færdigheder. Undervisning på højt niveau i erhvervsuddannelserne bør derfor skabe tættere koblinger mellem virkelighed og skole, fordi det netop er som kunnen i forhold til en konkret problemstilling, at talentet udfolder sig.

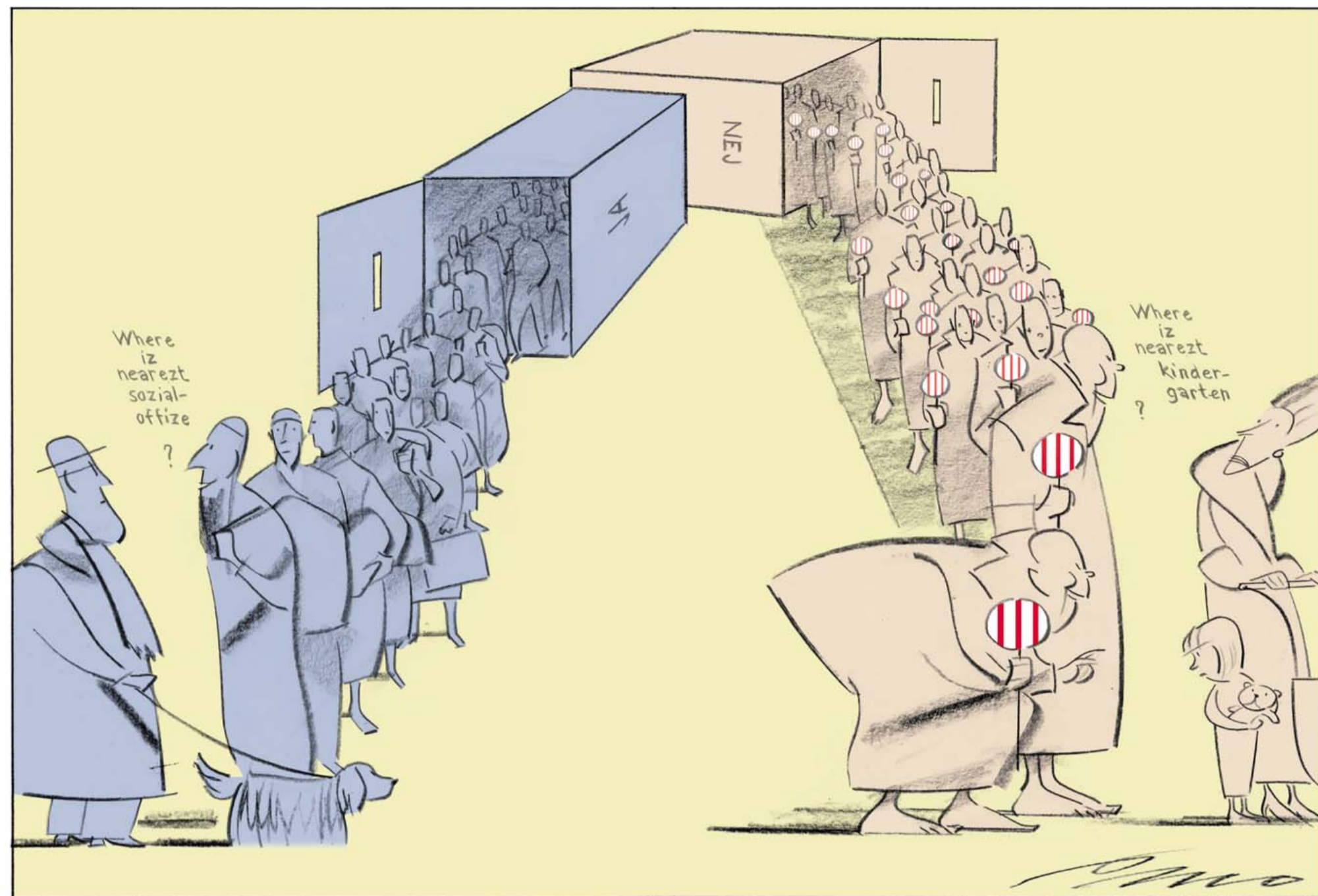
Talent som evnen til at forholde sig kritisk til forholdet mellem teoretisk viden og den virkelighed, en opgave skal udføres i, er også en gevinst for virksomhederne i fremtiden. Tømrerelevens, som korrigere for fejl i skrivebordstegninger, skaber værdi for virksomheden gennem sin viden om materialer og koblinger med andre materialer.

Udviklingen af talentspor på erhvervsuddannelser rummer således ikke alene perspektivrige åbninger for ambitiøse elever, men demonstrerer bredt anlagte styrker i fornyelsen af ret grundlæggende træk i erhvervsuddannelserne. Det vil være til gavn for alle – også i forhold til elever, der alt for hurtigt dømmes bogligt svage og derfor mødes med lave forventninger i deres uddannelsesforløb.

analyse@pol.dk

Suna Christensen er ph.d. og lektor, Stefan Hermann er rektor, Professionshøjskolen Metropol.

Ja eller nej?

Et 'ja' ved afstemningen om retsforbeholdet vil oversvømme landet med velfærdsturister, et 'nej' med pædofile. Tegning: Per Marquard Otzen

Hvem er deres værste fjender?

SIGNATUR
BJØRN BREDAL

Lad os spørge terroristerne.

Morgensamling på en dansk høj-skole mandag i sidste uge. Vi synger, og vi sidder med vores elever og taler om fredagens forfærdende begivenheder i Paris. Hvem ville terroristerne ramme?

Lad os prøve at forstå de mål, terroristerne udvalgte sig. Lad os forstå disse mål som et budskab om, hvem og hvad de anser for at være deres værste fjender. Var det nogle højreorienterede, fremmedfjendtlige agitatorer? Nej. Var det fjender af islam eller folk med direkte islamofobi? Nej. Var det magtfulde franskmænd på deres slotte eller i deres velhaverkvarterer? Nej. Var det militæret, politiet eller hele det sikkerhedsapparat, som fører krigen mod terror? Nej. Var det ældre, forstokkede typer, som er imod det multikulturelle samfund? Nej.

Terroristerne slog til mod de unge, mod de tolerante, mod åbne mennesker

med middelklassebaggrund, mod det mangfoldige Frankrig i alle farver, kort sagt mod alle dem, som gerne vil dialogen, forståelsen, moderationen.

Det er de nuancerede, de fremkommelige og dem, der ikke lige ved, hvad de mener, som er terroristernes værste fjender – som er alle fanatikernes værste fjender. Ingen fanatikere frygter en modfanatiker. Men de, som hverken vil gå til ene eller den anden yderlighed, dem frygter og hader fanatikere. Terroristiske fanatikere hader moderate mennesker så meget, at de vil slå dem ihjel. De vil gøre alt for, at verden kun kommer til at bestå af fanatikere.

DET FRANSKE fodboldhold er et spillende integrationsprojekt. Sorte, brune og hvide, franskmænd alle som én, men flere med afrikansk og arabisk baggrund end med gammel fransk. Ikke Trikolorens bleu-blanc-rouge, men som holdet ofte kaldes: les blancs-blacks-beurs, de hvide-sortearabiske. Holdet er ikke resultat af en eller anden kvoteordning eller velmenende favorisering af udvalgte grupper, for i topfodbold er det resultaterne og kun resultaterne, der tæller.

Det franske fodboldhold er multikulturelt, fordi det multikulturelle er det stærkeste. Firs tusind mennesker på Stade de France så kampen fredag aften mellem det tyske hold og det hvide-sortearabi-

De moderate er de værste og de farligste, synes fanatikere

ske franske hold. Terroristerne havde håbet på en masse, der kunne slå titusinder af disse mangfoldige, inkluderende tilskuere ihjel.

INDE I PARIS MYRDEDE terroristerne løs i Det tiende og det ellefte arrondissement, hvis typiske beboere er 'bobos', en blanding af bohemer og burgøjsere, moderne vesterlændinge med tendens til at stemme til venstre for midten, gå ind for grøn energi og bæredygtighed, tale meget om inklusion og gå ud på café fredag aften. Les bobos forsvarer gerne flygtninge og indvandrere, og de er ofte lovligt hurtige til at kalde andre folk for islamofobere, hvis de kritiserer islam en lille smule. Man kan roligt sige, at de ikke selv opfatter sig som fjender af islam eller muslimer. Men det gør de islamistiske fanatikere. Terroristerne gik fra café til café og myrdede les bobos.

Og da den store masse gik i gang på spillestedet Bataclan, var det endnu en gang de unge, de internationalt orienterede, de typisk tolerante med musiksmag og horisont langt ud over Frankrig, som skulle myrdes. De moderate er de værste og de farligste, synes fanatikere.

Selvfolgelig er det nødvendigt nu og her at bekæmpe terroristerne i almindelighed og terrorgruppen Daesh i særdeleshed med militær, politi og alle magtmidler. Men det er bare slet ikke al denne

hårde magt, som terroristerne frygter, bekæmper og angriber. Ej heller er det bombefly eller soldater, som til syvende og sidst vil få bugt med terroristerne og med Daesh.

Hvis der overhovedet kommer en vinder i det lange løb, så bliver det den bløde magt, al den irriterende tolerance og mangfoldighed, som fanatikere hader, og som terrorister vil slå ihjel.

Og når Frankrigs præsident nu erklærer krig mod terror, ligesom USA's præsident gjorde for fjorten år siden, så er det desværre svært at tro andet, end at det vil gå denne nye franske krig sådan, som det gik den gamle amerikanske: Den vil skabe flere terrorister. Så terroristerne er godt tilfredse og opnår, hvad de vil. Frygtindgydende hangarskibe er på vej mod det østlige Middelhav, bombeflyene tidobler deres togter, militæret patruljerer overalt i Frankrig og vil uden tvivl snart sætte ind mod Daesh på landjorden i Mellemøsten. Jeg kan ikke overskue, om det er nødvendigt eller nyttigt, men jeg frygter, at det i hvert fald er akkurat, hvad Daesh og de andre terrorister ikke frygter.

Hvad de virkelig frygter, er moderne unge menneskers normalitet og dagligdag. Mangfoldig fodbold, rockkoncerter, cafébesøg: De stærkeste våben mod terrorister.

bjorn.bredal@pol.dk

Jasidens vigtigste argument smuldrer

Al snak om, at Danmark ved et nej bliver et fristed for kriminelle, er ren skræmmekampagne.

RETSFORBEHOLD

LAVE K. BROCH,
1. SUPPLEANT TIL EU-PARLAMENTET FOR
FOLKEBEVÆGELSEN MOD EU

EN STOR del af jasidens kampagne bygger på, at Danmark ved et nej 3. december kan få svært ved at få oplysninger fra

Europols register, og at det kan tage Norge, der har en mellemstatslig samarbejdsaftale med Europol, op til to dage at få oplysninger fra Europols register i ordinære sager.

Men den danske jaside glemmer at fortælle, hvordan det forholder sig i akutte sager.

Flere politikere fra jaside påstår nærmest, at Danmark på grund af spørgsmålet om adgangen til Europols register vil blive et fristed for mange typer af international kriminalitet efter et dansk nej 3. december.

Statsminister Lars Løkke Rasmussen (V) har f.eks. sagt: »Så vil man narkobander, tyvebander og pædofilering til livs, så skal man stemme ja. Har man en an-

Vi skal ikke give EU overstatslig magt inden for retspolitikken

den ambition, så skal man stemme nej» (tv2.dk, 17. marts 2015).

Men norsk politi har forklaret, at Norge i akutte sager kan få oplysninger fra Europols-registret, helt ned til 15 minutter efter at der er blevet spurgt (kilde: Folketingets EU-oplysning). Det må derfor forventes, at Danmark i et mellemstatsligt samarbejde med Europol også kan få hurtige svar, når det gælder noget akut.

Dermed falder en del af jasidens vigtigste argument fra hinanden.

Al snak om, at Danmark vil blive et fristed for mange typer af kriminalitet, er ikke andet end en god gammeldags skræmmekampagne.

Norge, Island og Schweiz – der ikke har givet EU overstatslig magt på retsomsrå-

det – er ikke mere ramte af kriminalitet end EU-landene. Til gengæld har Norge, Island og Schweiz demokratisk kontrol med retspolitikken og samarbejder internationalt om bekæmpelse af kriminalitet. Det vil Danmark også kunne gøre efter et nej i afstemningen. Derudover kan vi i en forhandling med EU efter et nej foreslå, at Danmark og Europol indgår et tættere samarbejde, så begge parter i ordinære sager også kan få svar hurtigere.

Danmark kan og skal samarbejde internationalt om bekæmpelse af kriminalitet, men vi skal ikke give EU overstatslig magt inden for retspolitikken. For det vil være til skade for demokratiet og retssikkerheden.

Jeg anbefaler derfor et nej 3. december!